

ÇOCUĞUM OKULA BAŞLIYOR

Hatice Seyit Çeker İlkokulu

Rehberlik Servisi

Eylül 2015

Okul korkusunun kaynağı genellikle anneden ya da anne yerine geçen kişiden ayrılma korkusudur. Bu rahatsızlık aslında bir aile ilişkilerinin ve yapısının dışıdır. Okul korkusu olan çocukların bulunduğu ailelerde genellikle aile bireyleri birbirine çok bağlı ya da bağımlıdır. Sürekli biri öbürüne bir şey olacağı korkusunu ya da endişesini yaşamaktadır. Buna ek olarak evdeki çatışmalı ortam ya da küçük kardeşin anne ile daha fazla yakınlaşabileceği düşüncesi, çocuğun aklının evde kalmasına ve okulda durmakta zorlanmasına neden olabilir. Çocuk için anneden ayrılma sayılabilecek her türlü olay, annenin hastalanması veya hastaneye yatması, annenin ya da çocuğun bağımlı olduğu kişinin bir süre için evden uzak kalması, kardeş doğumu nedeniyle annenin ilgisinin bölünmesi ya da boşanma sözü geçen bir anne-baba kavgası okul korkusunu ortaya çıkartıcı etkenler olarak sayılabilir. Okul korkusu geliştiren çocukların kişilik özellikleri incelendiğinde genellikle başarı kaygısı olan, uslu, uyumlu ve aşırı onay bekleyen bir kişiyle karşılaşılır. Bu kişilik özelliklerine sahip çocuklarda yaşam alanında ortaya çıkan herhangi "örseleyici" bir durum "kriz" olarak yorumlanabilir ve rahatsızlığı başlatabilir. Okul korkusuyla baş etmede ailelerin izleyeceği bazı yöntemler vardır. İlk

olarak çocuğun okula gitmesi konusunda tutarlı davranmak gerekmektedir. Okul korkusuyla baş etmede yapılacak ilk iş çocuğun olabildiğince çabuk okula geri dönmesidir. Okula devam etme çocuk için kendi gündemini oluşturmasını sağlayacak, çocuğun korku nedeniyle yaşadığı belirtiler azalacak ve tüm bunların sonunda çocuk okula gitmekten yeniden zevk almaya başlayacaktır.

Okula gitme zamanı yaklaştıkça ebeveynlerin kaygılarını kontrol etmeleri gerekmektedir. Anne-baba çocuğun huzursuzlanacağına yönelik bir kaygıya sahiplerse bu onların duygu, düşünce ve davranışlarını etkileyecektir. Bu nedenle çocuk okula gideceği gün, aile üyelerinin sıradan bir günmüş gibi davranmaları, korkuyu çağırarak ya da tetikleyecek davranışlardan uzak durmaları gerekmektedir. Okula başlama hem aile hem de çocuk için heyecan verici bir deneyimdir. Çocuklarımız ellerimizden ayrılır hayatla buluşur. Okul çocuğun hayatla buluştuğu yerlerdir. Çocuğumuz artık bir birey olarak yoluna devam eder. Kendisini bekleyecek bu uzun eğitim yolculuğunda bizlere önemli görevler düşmektedir.

Peki nedir bu görevlerimiz?

Birçok çocuk için okul daha önce hemen hiçbirini tanımadığı çok sayıda çocukla karşılaşma zorunluluğuyla, uyulması

gereken kurallarıyla ve başarılması gereken öğrenim görevleriyle dolu yepyeni bir sosyal çevredir.

İlk toplumsallaştırma kurumu olarak okul, eğitim ve öğretim sürecinde iki temel işleve sahiptir. Bunlardan biri uyum diğeri bilgilendirmedir. İlkokul döneminde ailenin

ve öğretmenin çocuğa karşı olan tutumu onun benlik algısını (Çocuğun kendisini nasıl gördüğünü) olumlu ya da olumsuz etkiler.

Dolayısıyla çocuğun başarılı, mutlu olabilmesi ve çevresiyle olumlu ilişkiler kurabilmesi için ailenin dikkat etmesi gereken bazı konular vardır. Bunlar;

- Çocuğun okula karşı negatif duygular beslememesi için okulun ve okumanın kazandıracağı şeylerden bahsedebilirler. Örneğin okulda kuracağı arkadaşlıklardan ya da anne babanın geçmişte arkadaşları ve öğretmeniyle olan olumlu yaşantılarından örnek verilebilir.

- Okula gitmeyi zorunluluk ya da ceza gibi algılamalarına sebep olacak konuşmalardan kaçınmalıdırlar. 'Çok yaramazlık yapıyorsun seneye okula göndereyim seni de gününü gör.' Ya da 'Okula başla da senden kurtulayım.'
- Başarısının artması ve olumlu davranışlar kazanması konusunda atılması gereken ilk adım; azarlamayı, bedensel ceza vermeyi, eleştirmeyi ve başkalarıyla kıyaslamayı bırakmaktır. Kıyaslamak reddetmektir. Çocuğunuzu olduğu gibi kabul edin. Başarısızlığı konusunda ailenin vereceği olumsuz tepkiler ya çocuğun okuldan ve derslerden soğumasına ya da aşırı ders çalışmasına ve sosyal etkinliklere katılmamasına yol açabilir. Bu da çocuğun psiko-sosyal gelişimini olumsuz etkiler.
- Önemli olan performans değil çabadır. Yani çocuğun başarmak için gösterdiği emektir. Çocuğun her konuda desteklenmeye ihtiyacı vardır. Bunu yaparsanız hem çocuğun kendine olan güveni artar hem de yeni başarılar elde etmek için heveslenir. Örneğin çocuk yaptığı resmi gösterdiğinde 'Aferin çok güzel olmuş benim kızım ya da oğlum çok

yetenekli' gibi sözler söylenirse çocuğun yeni resim yapma konusunda cesareti artar. Çabası desteklenmezse cesareti kırılır.

- Aile içindeki sağlıklı iletişim ortamı ve huzur, çocuğun gelişimini olduğu kadar, okul başarısını ve arkadaşlarıyla ilişkisini etkiler.

Okula yeni başlayan çocukların bazılarında okul korkusu diyebileceğimiz bir sorun ortaya çıkar. Çocuk okula gitme konusunda isteksiz görülebilir. Hatta kimi çocuklarda çok sık ağlamalar veya sabah okula giderken huysuzlaşmak, inatçılık yapmak gibi şikayetler görülebilir. Okul korkusu bazı çocuklarda bulantı, kusma, karın ağrısı, baş ağrısı, ishal ya da uykuda huzursuzluk gibi belirtilerle kendini gösterebilir. Anne babaların okula yeni başlayan çocuklarında gördükleri bu tip belirtileri yalnızca fiziksel, organik bir rahatsızlık olarak değerlendirmemeleri, bunun okula uyum gücünü nedeniyle ortaya çıkabilen psikolojik bir sorun da olabileceğini göz önünde bulundurmaları gerekir.

MUTLULUK VE BAŞARI DİLEKLERİMLE,

Murat BAKIRCI
Okul Rehber Öğretmeni